

§17, stk. 4-udvalg - om folkeskolen

ANBEFALINGER

I løbet af foråret 2023 har der været nedsat et §17, stk. 4-udvalg om folkeskolen under Børne- og Ungdomsudvalget. Udvalget har haft til opgave at komme med anbefalinger til to spor:

1. En mere hensigtsmæssig model for fordeling af skolernes økonomiske ressourcer
2. Hvordan almenområdet styrkes, så vi i højere grad lykkes med at forebygge et stigende behov for specialundervisning fremadrettet

Udvalgets arbejde med de to spor har ledt frem til sammenlagt otte anbefalinger, som beskrives i dette materiale.

Anbefaling 1-4 vedrører ressourcefordelingsmodeller, hvoraf de to første handler om almenundervisningsområdet, og de to næste omhandler specialundervisningsområdet. Udvalgets omdrejningspunkt har været på *designet* af ressourcefordelingsmodeller, der skaber mere gennemsigtighed, forenkling og retfærdighed. Den faktiske fordeling af ressourcer mellem skolerne, ligger uden for udvalgets arbejde. Tilslutning til anbefalingerne vil derfor medføre en efterfølgende politisk stillingtagen til indfasningsperiode, herunder graden af afvigelser, der kan accepteres undervejs. Hvis modellerne skaber en uhensigtsmæssig fordeling for en eller flere aftaleenheder grundet den valgte skolestruktur i kommunen, kan der blive tale om en strukturkompensation i form af en samlet økonomisk kompensation til den pågældende aftaleenhed.

Anbefaling 5-8 vedrører forslag til styrkelse af almenområdet, hvoraf de tre første omhandler et forberedende arbejde med henblik på at afdække muligheder for investeringer eller prioriteringer af indsatser. Den sidste anbefaling har en mere understøttende karakter.

§17, stk. 4-udvalget har været bredt sammensat på tværs af repræsentanter fra:

- **Skoleområdet:** Forældrerepræsentant, medarbejderrepræsentant samt aftaleholder fra hver aftaleenhed
- **Faglige organisationer:** Repræsentant fra DLF, BUPL og FOA
- **Forvaltningen:** Velfærdsdirektør, konst. Skole- og Dagtilbudschef, leder af visitation i Skole- og Dagtilbudsafdelingen samt chef for Ungeindsats og UU
- **Politikere:** Udvalgsformanden og tre medlemmer af Børne- og Ungdomsudvalget samt borgmesteren.

Udvalget har undervejs inviteret fagpersoner ind til at kvalificere udvalgets anbefalinger. Professor i økonomistyring, Per Nikolaj Bukh har bistået udvalgets arbejde med det første spor vedrørende ressourcefordelingsmodeller. Afdelingsledere på skoleområdet samt aftaleholderen for Trivsel og Læring har været inviteret ind til at give inputs til det andet spor vedrørende styrkelse af almenområdet.

Ressourcefordelingsmodeller

Ressourcefordelingsmodellerne på skoleområdet skal være mere gennemsigtige, enkle og retfærdige. Dette skal være med til at sikre lige muligheder for at skabe gode undervisningsmiljøer for alle børn i kommunen.

1 Elevbaseret tildeling

2 Tildelingsmodel for fast budget

3 Tilpasning af socioøkonomisk model

4 Ændring af takstniveau

Styrke almenområdet

Et stærkere almenområde, hvor flere elever kan rummes, trives og lære, kræver investering og prioritering af specialpædagogiske kompetencer i almenområdet samt muligheden for at skabe læringsrum, der understøtter elevernes deltagelsesmuligheder.

5 Styrke specialpædagogiske kompetencer

6 Gentænke anvendelsen af kompetencer i Trivsel og Læring

7 Styrke de fysiske læringsrum

8 Styrke sammenhængende skoledage og -forløb for eleverne

Elevbaseret tildeling

Almenundervisningsområdet

Baggrund

Det decentrale variable budget fordeles i dag pba. antallet af klasser pr. årgang for hver aftaleenhed. Dette sker ved en teknisk klassesdeling, hvor hver 26. elev udløser midler til en ekstra klasse. Klassetildelingen giver store forskelle i tildelingen pr. elev mellem skolerne.

Beskrivelse af anbefaling

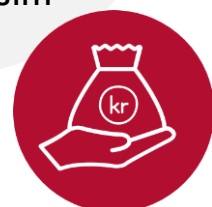
Det decentrale variable budget fordeles pba. elevtal i stedet for antallet af klasser. Tildelingen pr. elev vægtes i forhold til klassetrin/undervisningstimetall.

Formål

At skabe en mere enkel og gennemsigtig ressourcefordeling samt understøtte øget fleksibilitet ift. elevgruppen. En elevbaseret tildeling forventes at medføre færre udsving end en klassebaseret tildeling og dermed en mere stabil tildeling.

Opmærksomhedspunkter

- I stedet for variation i tildeling pr. elev vil der opstå variation i tildeling pr. klasse, særligt på skoler med store variationer i elevtallet i klasserne.
- Alle omkostninger er ikke variable pba. elevtal, der vil være udgifter forbundet med oprettelse af en klasse uanset elevtal, dog vurderes det, at et minimumsbeløb vil øge kompleksiteten. Udfordringen vil i stedet skulle løses ved strukturkompensation (en samlet økonomisk kompensation)
- Udvalget drøftede fordele og ulemper ved regulering af budgettildeling i løbet af året. Kommunalbestyrelsen besluttede den 11. oktober 2022, at der ikke budgetreguleres midt på året.
- Udvalget drøftede muligheden for, at tildelingen vægtes ift. klassetrin med en takst for hhv. 0.-6. klasse og 7.-9. klasse, i stedet tre takster (indskoling, mellemtrin og udskoling) med henblik på at simplificere modellen.

Tildelingsmodel for fast budget

Almenundervisningsområdet

Baggrund

Det decentrale faste budget afsættes til at dække skolernes faste udgifter til ledelse, administration, rengøring, TAP, inventar, bygninger og drift. Der er i dag ikke besluttet en nøgle til fordelingen af det faste budget til skolerne, men budgettet til ledelse og administration blev fastlagt ifm. strukturændringerne til budget 2019 på baggrund af antal matrikler, tilbud og om hvorvidt, der indgår en dagtilbudsdel. Det faste budget reguleres hvert år pba. pris/lønregulering.

Beskrivelse af anbefaling

Hovedparten af det nuværende faste decentrale budget til almenundervisningen tildeles efter elevtal, mens den anden del tildeles til skolerne som et fast grundbeløb, men hvor der tages højde for bl.a. antal matrikler.

Formål

At skabe en mere gennemsigtig fordeling af det faste decentrale budget, og give en større decentral frihed og fleksibilitet til at prioritere midlerne lokalt.

Opmærksomhedspunkter

- Budgettet vil i mindre grad blive bundet op i strukturer, og det vil i højere grad blive op til den enkelte skole og bestyrelse at prioritere midlerne til ledelse og administration.
- Der gøres opmærksom på, at denne model tilgodeser de største aftaleenheder, og det kan være nødvendigt at tage højde for dette ved strukturkompensation (en samlet økonomisk kompensation).
- Der gøres opmærksom på, at der kan være øget administration forbundet med at gøre en større tildeling variabel.

Tilpasning af socioøkonomisk model

Specialundervisningsområdet

Baggrund

Fordelingen af det decentrale variable budget på specialundervisningsområdet korrigeres i dag for sandsynligheden for specialundervisningsbehov ud fra:

- 1) Socioøkonomiske faktorer i skoledistriktet - KORA 2013
- 2) Yderligere forventet segregeringsgrad i mellemtrin og udskoling

Der er sidenhen kommet en mere solid model for beregning af skolernes specialundervisningsbehov.

Beskrivelse af anbefaling

Der anvendes fremadrettet en opdateret model for den forventede sandsynlighed for specialundervisning som fordelingsnøgle af det decentrale variable budget til specialundervisning, og der korrigeres ikke yderligere for forventet segregeringsgrad i klassetrin.

Formål

At sikre en mere retfærdig fordeling af budgettet til specialundervisning, så skoler med størst behov modtager den største andel. Derudover ønskes der også at skabe en mere enkel model, hvor der ikke korrigeres dobbelt for yderligere sandsynlighed for segregering i mellemtrin og udskolingen.

Opmærksomhedspunkter

- Norddjurs Kommune adskiller sig fra landsgennemsnittet ift. højere segregeringsgrad på de forskellige klassetrin - især høj for udskolingen, hvor den i Norddjurs Kommune stiger med faktor 2,55 ift. indskolingen, mens den på landsplan kun stiger med faktor 1,76.
- Beregnet for 2021/2022. Modellen bør opdateres hver 4.-5. år eller ved store forskydninger i kommune- og elevstrukturer.
- En tredjedel af hele budgettet på skoleområdet bør fordeles efter den socioøkonomiske model.

Ændring af takstniveau

Specialundervisningsområdet

Baggrund

Skolerne betaler i dag en grundtakst på 186.200 kr. for et special skoletilbud uanset om eleven visiteres til specialklasse eller Djurslandsskolen. Dette formodes at være en for høj takst ift. niveauet i andre kommuner, og samtidig er det forventningen, at klasser kan drives for mindre.

Beskrivelse af anbefaling

Der igangsættes en analyse af takstniveau med inddragelse af parametre som målgruppe, struktur og organisering af specialtilbud.

Formål

At frigive midler fra specialområdet til understøttende indsatser i almenområdet.

Opmærksomhedspunkter

- I takst-betalingen til specialtilbud indgår ikke ledelse, administration, drift mv., dette tildeles for nuværende gennem et fast budget til skolerne.
- En ændring af takstniveau vil medføre en ændring i serviceniveau.
- Der er forskellige behov mellem specialklasser og specialskole.
- Det er væsentligt, at analysen inddrager skolerne.

Styrke specialpædagogiske kompetencer

Baggrund

Der opleves en markant stigning i antallet af elever med specialpædagogiske behov, hvilket også kommer til udtryk i den stigende segregering til specialundervisningstilbud. At skabe gode læringsmiljøer for eleverne i almenområdet forudsætter, at medarbejderne har viden om, hvordan man håndterer neuropsykologiske problemstillinger og rammesætter specialpædagogiske behov.

Beskrivelse af anbefaling

Der nedsættes en arbejdsgruppe med repræsentation af ledere og medarbejdere fra almen- og specialområdet. Arbejdsgruppens opgave er at udarbejde et bud på, hvordan man kan opbygge specialpædagogiske kompetencer hos medarbejdere i almenområdet, herunder muligheden for udrulning i forskellige niveauer/grader samt som en pakke til nyansatte medarbejdere. I arbejdet kan både indtænkes neuropsykologiske- og pædagogiske kompetencer samt kompetencer i co-teaching.

Formål

At opkvalificere og styrke medarbejdernes kompetencer i almenområdet til i højere grad at understøtte trivsel, deltagelse og inklusion af elever med specialpædagogiske behov.

Opmærksomhedspunkter

- Et kompetenceudviklingsforløb kræver, at der afsættes en central pulje med midler til at dække kompetenceudviklingsforløbet og vikardækning af undervisningstimer - derudover kræver en arbejdsgruppe prioritering af ressourcer i form af understøttelse samt deltagelse fra ledere og medarbejdere.
- Desuden forudsætter et succesfyldt kompetenceudviklingsforløb bred forankring og opbakning blandt skolerne.

Gentænke anvendelsen af kompetencer i Trivsel og Læring

Baggrund

Vi har mange kompetencer og viden om specialpædagogiske behov i organisationen, som ikke opleves at blive bragt i spil på en tilstrækkelig måde. Der er et ønske om, at PPR skal have en mere nærværende og rådgivende rolle og bruge mindre tid på PPV'er.

Beskrivelse af anbefaling

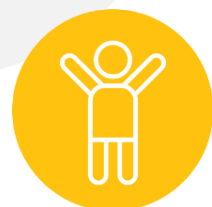
Der nedsættes en arbejdsgruppe mellem Trivsel og Læring og repræsentanter fra skolernes ledelse, som har til opgave at afsøge mulighederne for at bringe kompetencer i Trivsel og Læring tættere på skolerne. Samtidig får arbejdsgruppen til opgave at komme med bud på konkrete prøvehandlinger til, hvordan samspillet mellem Trivsel og Læring kan få en mere forebyggende og rådgivende form, end vi ser i dag.

Formål

At ændre rammerne så de faglige kompetencer i Trivsel og Læring sættes bedre i spil. At styrke samarbejdet og opkvalificering af medarbejdernes kompetencer til at understøtte elevernes specialpædagogiske behov. Viden skal i højere grad forankres hos medarbejderne i almenområdet, med henblik på at udfordringer kan løses i de primære fællesskaber i klasserne.

Opmærksomhedspunkter

- Kræver prioritering af ressourcer i Trivsel og Læring - hvis tiden/pølsen af penge er den samme.
- Efterspørgslen (fra forældre og skoler) til Trivsel og Læring skal ændres. I dag efterspørges PPV'er. Der vil også være tale om en kulturændring.
- Arbejdsmiljø og -vilkår for medarbejdere i Trivsel og Læring.
- Arbejdsgruppen kan afstedkomme lokale prøvehandlinger.

Styrke de fysiske læringsrum

Baggrund

Forskning viser, at indretningen og anvendelsen af de fysiske rammer har betydning for elevernes trivsel og læring. Der er brug for at gentænke vores skolars fysiske rammer, så de følger med den viden vi har om motive-rende lærings- og trivselsrum.

Beskrivelse af anbefaling

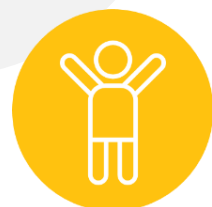
Matrixgruppen for læringsmiljø får til opgave at udarbejde en 3-5 årig strategi for at styrke skolernes fysiske læringsrum - hvilke indsatser og prioriteringer skal der til for at fremme læring og trivsel i vores eksiste-rende rammer. I arbejdet kan indtænkes prøvehandlinger og kompetence-udvikling af vejledere på skolerne.

Formål

At udvikle og udfolde vores eksisterende fysiske rammer med henblik på at fremme elevernes deltagelsesmuligheder- trivsel, motivation og inklu-sion. At udvikle skolernes rum, så de understøtter mulighederne for varia-tion og fleksibilitet i læringsrum, fællesskaber og skoledagen.

Opmærksomhedspunkter

- En del af indsatserne i strategien kan forventes at kræve finansie-ring.
- Med fysiske læringsrum forstås også anvendelsen af uderum.
- Derudover en opmærksomhed på at styrke det fysiske arbejdsmiljø for eleverne og medarbejdere.

Styrke sammenhængende skoledage og -forløb for eleverne

Baggrund

I dag oplever eleverne mange lærerskifte i løbet af en skoledag ved forskellige fagtimer og ved indlejrede skift mellem indskoling, mellemtrin og udskoling. Dette kan medvirke til uro og det tager tid fra læringen at lære en ny elevgruppe at kende og skabe tryghed.

Beskrivelse af anbefaling

Det anbefales, at der arbejdes på at skabe mere sammenhæng i skoledagens organisering, herunder færre lærerskifte over en skoledag og over et skoleforløb.

Formål

At understøtte og præcisere vigtigheden af skolernes arbejde med at skabe mere kontinuitet og færre overgange for eleverne.

Opmærksomhedspunkter

- Lærernes faglige kompetencer skal udfolde sig over flere klassetrin - specialistfunktioner mindskes.
- Hvis der arbejdes med færre lærerskifte, kan det blive nødvendigt at gå på kompromis med kompetencedækningsgraden.
- Udvalget drøftede, hvorvidt dette er en lokal opgave for skolerne, eller der er brug for en retningsgivende anbefaling, som f.eks. kan indskrives i kvalitetsstandarden.

